

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania P.N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Toruniu

o rentę z tytułu niezdolności do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 21 czerwca 2023 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 1059/21,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. odstępuje od obciążania P.N. kosztami zastępstwa

procesowego strony przeciwnej w postępowaniu kasacyjnym,

**III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w
Warszawie na rzecz adw. P.P. Kancelaria Adwokacka w W. kwotę
240,00 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o należny
podatek od towarów i usług - tytułem kosztów pomocy prawnej
udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 stycznia 2020 r., nr [...], Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Toruniu, odmówił P.N. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. akt XXI U 901/20, Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie P.N. – odwołujący zaskarżonej decyzji zarzucił błędne ustalenie stanu faktycznego

polegające na pominięciu opłaconego okresu składkowego od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 1 listopada 2014 r., co w jego ocenie skutkowało błędnym ustaleniem końca okresu składkowego, a w konsekwencji nieprzyznaniem prawa do renty.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny sprawy pomiędzy stronami był w zasadzie bezsporny, natomiast istota sporu sprowadzała się do ustalenia prawidłowej wykładni art. 57 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy oparł swoją odmowną decyzję na art. 57 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, ustalając, że niezdolność do pracy powstała po upływie terminu wynikającego z przytoczonego przepisu. Sąd Okręgowy wskazał, że renta z tytułu niezdolności do pracy, w świetle uregulowań zawartych w art. 57 ww. ustawy, nie jest świadczeniem socjalnym, przysługującym osobom o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, ale jest świadczeniem związanym z posiadaniem wymaganego okresu zatrudnienia i powstania niezdolności do pracy w czasie zatrudnienia, jednak nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia lub ubezpieczenia. W ocenie Sądu Okręgowego, organ rentowy prawidłowo ustalił, że odwołujący pozostawał w ubezpieczeniu do 18 lipca 2010 r., a niezdolność do pracy - na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika co do którego odwołujący nie wnosił sprzeciwu - powstała 18 kwietnia 2012 r., czyli po upływie 18 - miesięcznego okresu od daty ustania okresów wskazanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Jednocześnie odwołujący nie udowodnił okresu składkowego wynoszącego co najmniej 25 lat, który stanowiłby podstawę zastosowania art. 57 ust. 2 tj. okoliczności uzasadniającej odstępnie od stosowania art. 57 ust. 1 pkt 3.

Po rozpoznaniu apelacji P.N. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 lutego 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 17 listopada 2021 r., oddalił apelację. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia dotyczące stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjął je, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia. Sąd drugiej instancji zaznaczył, iż art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej jasno określa, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił m.in. warunek powstania niezdolności do pracy m.in. w okresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu. Przy czym kardynalne znaczenie ma wskazanie kiedy niezdolność do pracy „powstała”, jednocześnie powstanie

niezdolności oznacza datę graniczną liczoną wstecz dla spełnienia warunku określonego w tym przepisie. Natomiast polemika ze znaczeniem zapisu „nie później niż” nie może odnieść zamierzonego skutku, przepis nie pozostawia żadnych wątpliwości, ewentualne uznanie ustania okresu ubezpieczenia w dacie jakiej żąda odwołujący się oznaczałoby naruszenie omawianego przepisu gdyż w tej dacie niezdolność do pracy niejako już „trwała” a nie „powstała”. Sąd Apelacyjny podkreślił, iż data 18 kwietnia 2012 r., określona przez lekarza orzecznika jako data powstania niezdolności do pracy, nie była w żadnej mierze negowana czy podważana przez odwołującego się, zarówno w postępowaniu przed organem, jak również przed Sądem I instancji.

W skardze kasacyjnej z dnia 2 września 2022 r. pełnomocnik P.N. zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2021 r. zarzucając naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - przez jego błędną wykładnię i niezastosowanie przepisu pkt 3 ustawy, a w konsekwencji błędnej wykładni wbrew literalnemu brzmieniu zawartego w pkt 3 sformułowania "albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów", wskutek błędnego przyjęcia w realiach przedmiotowej sprawy, że opłacenie przez ubezpieczonego obowiązkowej składki na ubezpieczenie społeczne za 1 dzień w okresie wskazanym w pkt 3 cyt. ustawy, wyklucza jego zastosowanie, pomimo że niezdolność do pracy trwała w tym okresie.

Pełnomocnik skarżącego zarzucił także zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego, które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

- art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. - poprzez nierozpoznanie przez Sąd Apelacyjny sprawy w granicach apelacji, polegające na nieodniesieniu się w dostateczny i analityczny sposób do zarzutów apelacyjnych naruszenia przez Sąd I instancji przepisów zarówno prawa materialnego jak i prawa procesowego, a mianowicie art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS - w tym do spełnienia przez odwołującego przesłanki z drugiej części przepisu "albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów",

- art. 316 § k.p.c. poprzez błędne pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych - w tym ustania okresów składkowych wg. stanu z dnia powstania niezdolności do pracy - stanu faktycznego sprawy obowiązującego na datę wyrokowania,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd Apelacyjny uznał wymienione zarzuty za nieuzasadnione, w szczególności poprzez brak szczegółowego i przede wszystkim wskazania w uzasadnieniu wyroku jurydycznych przyczyn, dla których Sąd Apelacyjny uznał poszczególne wymienione w apelacji zarzuty za nieuzasadnione, co uniemożliwia przeprowadzenie kontroli kasacyjnej prawidłowości wyroku Sądu drugiej Instancji,

- art. 385 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na błędnym oddaleniu przez Sąd Apelacyjny apelacji odwołującego, wobec nieodniesienia się przez Sąd II instancji do zasadności wskazanych zarzutów, których prawidłowe rozpoznanie winno skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

- art. 374 k.p.c. poprzez błędne rozpoznanie sprawy i oddalenie apelacji na posiedzeniu niejawnym, bez przeprowadzenia rozprawy, która była konieczna i uzasadniona w sytuacji, gdy odwołujący w apelacji kwestionuje prawidłowość obliczenia wymaganych okresów składkowych w powiązaniu z datą ustalonej przez lekarza orzecznika ZUS niezdolności do pracy, co zgodnie z wykładnią dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 r. sygn. II UK 268/14 uzasadnia rozpoznanie sprawy na rozprawie.

Podnosząc powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie i o zasądzenie na rzecz adw. P.P. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, powiększonych o stawkę podatku VAT, oświadczając że nie zostały opłacone ani w całości ani w części, według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik skarżącego wskazał, że w przedmiotowej sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

- Czy zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - opłacenie przez ubezpieczonego obowiązkowej składki na ubezpieczenie społeczne za 1 dzień w okresie wskazanym w pkt 3 cyt. ustawy, dopuszcza i uzasadnia jego zastosowanie, w sytuacji gdy niezdolność do pracy trwała w tym okresie ubezpieczeniowym? Czy użycie przez ustawodawcę alternatywy rozłącznej w zredagowaniu przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy "albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów" statuuje osobną przesłankę nabycia uprawnienia ubezpieczeniowego, niezależną od wymogów zawartych w zd. 1 pkt 3 cyt. ustawy?

- Czy w sprawie, gdy odwołujący w apelacji kwestionuje prawidłowość obliczenia wymaganych okresów składkowych w powiązaniu z datą ustalonej przez lekarza orzecznika ZUS niezdolności do pracy, Sąd Drugiej instancji zgodnie z wymogiem przewidzianym w art. 374 k.p.c. powinien rozpoznać sprawę na rozprawie w nawiązaniu do wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 r. sygn. II UK 268/14, co wyłącza dopuszczalność rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym?

- Czy wymóg zawarty w art. 378 § 1 k.p.c. nakazujący Sądowi Drugiej instancji rozpoznanie sprawy w granicach apelacji oznacza, że Sąd Drugiej instancji jest zobligowany przy rozpoznaniu sprawy odnieść się i poddać szczegółowej analizie zasadność każdego zarzutu apelacyjnego i oraz wskazać w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których konkretny zarzut został uznany za niezasadny?

Pełnomocnik skarżącego wskazał także, że w sprawie występuje także oczywista zasadność skargi kasacyjnej, gdyż do jej uwzględnienia wystarczające jest ustalenie, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się w szczególności do wszystkich wskazanych w apelacji zarzutów, bez uzasadnionej przyczyny, co można zestawić z gotową ugruntowaną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego - zachodzi nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji oraz naruszenie wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów postępowania cywilnego, w tym art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny wbrew wymogowi zawartemu w art. 378 § 1 k.p.c. odstąpił od rozpoznania sprawy w granicach apelacji, gdyż w uzasadnieniu wyroku Sądu Drugiej Instancji nie odniósł się do zasadności każdego zarzutu apelacyjnego oraz nie wskazał w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których każdy konkretny i

enumeratywnie wyartykułowany zarzut apelacyjny został uznany za niezasadny, z przedstawieniem odpowiedniej argumentacji zarówno jurydycznej jak i faktycznej, co czyni niemożliwym przeprowadzenie pełnej kontroli kasacyjnej zaskarżonego wyroku.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej, oraz o zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji,

czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na dwóch przesłankach: występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) i jednocześnie jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Przypomnieć więc należy, że za istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c., uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych oraz wskazania, dlaczego jest ono istotne, jak również przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; 2 grudnia 2014 r.,

II CSK 376/14, LEX nr 1622307; 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Tym obowiązkom strona skarżąca nie podołała – formułując jedynie, zawarte w skardze kasacyjnej, pytania. Przedstawiając własną interpretację przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmienną od jego literalnego brzmienia i wykładni dokonanej przez sądy *meriti*, strona skarżąca nie przywołała odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2019 r., V CSK 613/18, Legalis nr 1942472). Wniosek nie podnosi żadnych wątpliwości, które wykraczałyby poza zwykłą wykładnię przepisu, a z punktu widzenia wykładni literalnej przepis ten jest jasny. Zwykła wykładnia prawa nie stanowi natomiast podstawy przedsądu (*a contrario* z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Wypada również dodać, że przesłanka ta nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5). Art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej był wielokrotnie przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego i orzecznictwo w tym zakresie uznać należy za ugruntowane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2022 r., II USKP 149/21, Legalis nr 2765544; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., III UK 206/19, Legalis nr 2560261; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2019 r., II UK 90/18, Legalis nr 1899953; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2018 r., I UK 456/17, Legalis nr 1851034).

Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że przepisy prawa ubezpieczenia społecznego mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Nie mogą być przeto interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu reguł wykładni aksjologicznej (por. choćby wyroki Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2019 r., II UK 537/17; z 25 września 2014 r., I UK 39/14; z 2 grudnia 2009 r., I UK 174/09, z 8 grudnia 2005 r., I UK 104/05). Uregulowanie

prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest utrwalone i zamknięte w aspekcie przesłanek prawa do tego świadczenia.

Podobnie trudno uznać za istotne zagadnienie prawne pytanie strony skarżącej dotyczące wykładni art. 374 k.p.c., czy też art. 378 § 1 k.p.c. W świetle treści art. 374 k.p.c., rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania. Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w niniejszej sprawie, a wskazane w pytaniu stanowisko Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 r. sygn. II UK 268/14, dotyczyło zupełnie innej sytuacji, przede wszystkim postępowania przed sądem pierwszej instancji. Natomiast z obowiązku wynikającego z art. 378 § 1 k.p.c. wcale nie wynika konieczność – tak jak na to wskazuje strona skarżąca - osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone, przed wydaniem orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2022 r., I CSK 305/22, Legalis nr 2657829).

Dalej, oparcie wniosku na przesłance, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wymaga przedstawienia wywodu prawnego wyjaśniającego, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawienia argumentów na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia

16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). W niniejszej sprawie strona skarżąca nie wykazała istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu.

Zwrócić także trzeba uwagę, że jeżeli z jednej strony skarga kasacyjna ma być oczywiście uzasadniona i jednocześnie, z drugiej strony, zdaniem strony skarżącej, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne – to taki sposób formułowania wniosku uznać należy za nieprawidłowy, a jego uzasadnienie przez stronę skarżącą w istocie świadczy o jego bezpodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać na istnienie istotnego zagadnienia prawnego, tym samym wymagającego z natury rzeczy pogłębionych rozważań, sprowadzających się do konieczności dokonania wykładni wskazanych przepisów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., a o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono w myśl § 15

ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 769).

D.S.

[ms]